

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

3/4 . . . 10 „

1/2 . . . 5 „

Za Nemčijo K 16.60.

Za Ameriko in inozem-

stvo . . . K 20.—

Posamične številke sta-

neje . . . 10. vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

•Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo v slovenski se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo v slovenski se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v Gorici Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Car Ferdinand.

Bulgari s svojim prvim knezom niso imeli posebne sreče. Knez Battenberg, še mlad človek, je bil sicer dobra duša, pa ni imel posebne politične izobrazbe in spretnosti. Aleksander Battenberg je bil Nemec in njegove rodbinske tradicije so mu velevala, da bi nasledoval nedemokratsko politiko. To pa Bulgarom ni bilo prav. Tako zdrav kmečki narod, ki nima v sebi nikakih razrednih nasprotstev, se pač ni mogel sprijazniti s knezom, katerega prvi čin je bil, da je vprašal reakcionarne-hesenske vseučiliške profesorje, kakšno ustavo naj da Bulgariji. Ti Hesenski učenjaki so bili skrajno nezadovoljni z ustavo, ki je bila zares popolnoma demokratična in ki je ugajala še celo ruskim generalom, ki so bili takrat pravzaprav vladarji Bulgarije. Ti hesenski učenjaki bi se pač čudili, da je svobodomiselná bulgarska ustava položila temelj temu ogromnemu razvoju najmlajše slovanske države. Knez Aleksander je bil nesposoben, da bi krmil bulgarsko državno vlado. Treba je priznati, da je bila to tedaj prav težka stvar. Rusi so bili še močni v Sofiji in ruski generali so želeli napraviti iz Bulgarije rusko gubernijo.

V teh prvih letih bulgarske države je v Bulgariji mogočno vzplamtelo čustvo državne samostojnosti. Te strankarske borbe, ki so se vršile med besno se napadajočimi strankami, sicer niso bile dokaz posebne politične zrelosti, na vsak način pa znak mogočne življenjasposobnosti in silnega smisla za državno življenje sploh. Žrtva teh strašnih strankarskih borb je moral postati knez Aleksander. Srečen je bil, ko so ga bulgarski častniki — in med temi so bili nekateri izmed sedanjih zmagovalnih generalov — spravili na ladjo, ki ga je peljala po Donavi proti severu. Nasledil se je v Gradcu, in tam v mestu penzionistov je imel v svoji vili časa dovolj, da premišljuje o Bulgariji in Bulgariji.

Sedaj pa je bilo treba Bulgarom novega vladarja. Od kod ga vzeti? To je bilo težko vprašanje. Sofija je bila umazana

orientalska vas, kjer pač ni bilo še nikakih znakov civilizacije. Strankarske razmere tudi niso bile posebno vabljive. Ni torej čuda, da so morali Bulgari dolgo iskati svojega kneza.

Stambulov je bil eden prvih, najodličnejših bulgarskih parlamentarcev. Njegova brutalnost je presegala vse meje. Sovražstvo, ki je gojil proti svojim političnim nasprotnikom, je bilo brezmejno. Stambulov je bil v oni deputaciji, ki je šla v »Evropo«, (tako namreč imenujejo Bulgari zapad, da bi ga razlikovali od Balkana, Balkan ni Evropa) da bi našla novega kneza.

Nekega dne so sedeli Stambulov in njegovi tovariši v dunajski dvorni operi. Eden izmed njih je opazil v neki loži luzarskega nadporočnika z nenavadno dolgim, krivim nosom. To jim je padlo v oči. Vprašali so, kedo je to. Uslužen Dunajčan jim je odgovoril: To je Ferdinand Koburg. Zdajci je Stambulova prešinila misel, poskusimo s tem gospodom!

Stambulov je bil premotena glava. Dobro je vedel, da si bo samo tisti knez mogel priboriti v Bulgariji krepko pozicijo, ki bo imel mnogo denarja. Ubogi Battenberžan je bil brez soldov; to je bila njegova največja ovira. Čisto drugače je bilo s Koburžanom. Njegova slavo-hlepna mati je takoj pograbila misel, da bi Ferdinand šel v Bulgarijo. Bila je pa po vrhu tega tudi tako previdna, da mu je dala takoj tudi nekaj milijonov na pot.

Silno težke so bile politične razmere, ki so čakale bivšega avstrijskega luzarskega nadporočnika. Njegova glavna opora je bil Stambulov. Ta državnik, ki je Rušijo sovražil kakor nikdo drugi, ki je samo radi tega hotel reformirati bulgarski pravopis, da bi bili odpravljene vsi oni znaki, ki spominjajo na ruski jezik, je vkljub temu pravzaprav oni, ki se mu ima Bulgarija zahvaliti, da je tako brzo napredovala. Prva leta je bil Ferdinand pravzaprav učenec mogočnega, vplivnega Stambulova. Ferdinand se je moral šele učiti, kako naj se vlada v državi, ki je bila šele komaj vstvarjena. Komaj par let je preteklo, odkar so bili Bulgari samostojni. Ni se treba čuditi, da je bila vsled orientalskih vplivov bulgarska politika

vso njihovo usodo, so se ji obrvi narušile, a na čelu sta se ji pojavili dve značilni gubi, ki sta se pogostem javljali te zadnje čase. Kaj! Ali mar ni vedel, kaj je storil, on — tak praktičen, izkušen mož, ki je tako dobro poznal življenje in ljudi? Saj so njemu ljudje poverili tako veliko čelo, in to delo je šlo v njegovih rokah imenitno in je prinašalo velike dohodke. O njem so pripovedovali, da je izkušen in vešč delavec, da je umetnik v svojem poslu. Torej je vedel, kaj je delal, in ves ta polom, ki je zadel njihovo družino, mora pasti na vest njegove duše? . . . Ah, ali je ona v stanu, razmotati in razplesti to povest? Ali ga je poznala? Ali se je vsaj za trenutek zanimala za njegovo opravilo, misli, čuvstva in nazore? Ne, zdaj je še prezgodaj, da bi si že zdaj poskušala razjasniti to; kasneje bo imela morda več podatkov.

Zinajida Petrovna je odložila svojo svečanostno obleko, ki kot ostanek minulega sijaja ni bila brezokusna, temveč naravnost lepa. Bilo je že najst, Manjička se je odločila, da bo brala v postelji, zato se je pričela razpravljati. Zazelelo se ji je, da se porazgovori z materjo. Še pred dve-ema urama na to niti misliti ni mogla. Ona sama se še nikdar ni pričela razgovarjati

skrajno korumpirana, in da je bilo le z brutalno voljo, s silo inogoče delati pot nemu, evropskemu državnemu red. Stambulov kakor tudi knez Ferdinand sta dobro vedela, da pri takih razmerah ni mogoče ničesar doseči z lepimi besedami in blagoljubnim izrazom. Proti spletkam političnih nasprotnikov je bilo treba vprašati podobnih sredstev, in samó uspeh je bil edino merilo bulgarskim politikom onih dni.

Ta neznatni avstrijski oficir, Koburžan Ferdinand, je svojega učitelja skoraj prekosil. Ko se je bil prepričal, kako je treba vladati, si je mislil: sedaj bom pa sam poskusil. In dosegel je končno, da je Stambulov izgubil svoj vpliv, in da je on odločeval v vseh vprašanih bulgarske politike.

Prečno je šel Ferdinand v Bulgarijo vladat, je vprašal Bismarcka za svet, ali naj pač to tvega. Bismarck mu je odgovoril: »Idite! Ako vas izženejo, ostane vam vendar še lep spomin na Bulgarijo!« Pa v tem slučaju se zdi, da se je Bismarck nekoliko urezal. Ferdinand je ostal vladar, in pod njegovim vodstvom in vlado je bilo usojeno Bulgariji, da postane prva balkanska država, da vstvari balkansko velevlavst.

Napredek Bulgarije tekom onih 25 let vladanja Koburžana je bil neverjeten, naravnost ogromen. Ko je nastopil car Ferdinand vlado, je bila Bulgarija orientalska provinca, brez urejene uprave, brez gospodarstva, v državnem oziru odvisna od Turčije. Tekom ene generacije pa je postala Sofija najlepša in največja jugoslovanska stolica. Bulgarsko gospodarstvo se je dvignilo. Na neverjeten način se je širila ljudska izobrazba, in sicer v tej smeri, da ima danes Bulgarija mnogo manj nepismenih ko Srbija, ki je bila vendar mnogo desetletji prej osvobodena. Srednje šolstvo se je razvijalo na način, ki mora vzbuditi obče občudovanje. Posebno ženski izobrazbi je posvetila moderna Bulgarija posebno pozornost. Tako ima n. pr. danes Bulgarija 13 ženskih gimnazij. Bulgarija ima tudi najmlajšo in vendar skoro največjo visoko šolo, na kateri je odstotek ženskega dijaštva posebno velik.

z materjo, sploh o ničemer; kadar pa ji je Zinajida Petrovna hotela kaj pripovedovati, je pazila takoj na to, da jo je ošinila s kakršnimkoli zlobnim očitanjem, s katerim je uničila v njej voljo do razgovora. Zdaj pa so jo pričela zanimati nekatera vprašanja, zato je vprašala mirno.

»Mama, povej mi,« je pričela, »ali nisi nikoli slutila, pričakovala tega, kar se je zgodilo?«

»Zakaj pa izprašuješ to?« je vprašala Zinajida Petrovna preplašeno. »Zopet se mi hoče rogati!« je pomislila.

»Ne, mene to jednostavno zanima . . . no, kakor da sem tulka. Ali nisi nikoli pomislila, da bi se moglo to zgoditi?«

»Nikoli!« je rekla Zinajida Petrovna globoko prepričana. »Veš, jaz še sedaj pogostem, na primer kadar se prebudim po sanjah, ne razumem vsega tega in dvomim; zazdi se mi, kakor da je sen vse to . . . Da, da! Nikakor se ne morem privaditi. Ne, nikdar nisem pričakovala kaj podobnega . . .«

»In očetovi posli ti niso bili baš znani?«

Zinajida Petrovna se je zdrznila pri teh besedah. Manjička ni nikdar imenovala očeta; kadar pa se je Zinajida Petrovna spomnila nanj, je vselej vsa zadrževala.

Car Ferdinand, sicer ni vojak, pa vendar je pod njegovo vlado bulgarska armada dosegla oni razvoj, ki je prišel do veljave na bojiščih pri Lozengradu. (Konec prija)

Laška pravna fakulteta v Trstu.

Postavljen je temelj laški pravni fakulteti v Trstu . . . Vlada je kar na kratko poslala laškega profesorja v Trst in ta je začel predavati pravo na trgovski visoki šoli Revoltella. »Piccolo« je nekaj časa vabil juriste, naj se upišejo v tečaje, ki se otvorijo. Upisati so se in prišli so poslušati, veseli in zadovoljni. Temelj je tu, pričejo je, Trst dobi laško pravno fakulteto. Zmagala je deviza: Trieste o nulla!

»Soča« je že tam poleti lanskega leta v posebnih člankih opozarjala na nevarnost in klicata poklicane faktorje na stražo, da zabranijo nakane vlade in Lullov. Začetkom novebrna lani smo ponovno opozarjali, kaj se vstvari v Trstu proti nam; ponavljajoč pomembnost laških juridičnih predavanj, ki vedejo do laške univerze v Trstu, povedali smo, kak udarec pomeni to Slovincem in Hrvatom, povdarjali, kako nedosledna je odločujoča visoka gospoda na Dunaju, ki je videla v ustanovitvi italijanske pravne fakultete v Trstu ognjišče irredentizma sedaj pa postavlja to ognjišče ob Adrijo, razlagali, da mora biti slovensko vseučilišče v Trstu, da se ne sme pripustiti, da Italijani dobijo, kar žele za Trst, mi pa ostanemo praznih rok in zahtevali smo od slovenske javnosti, naj se zdrani iz letargije in formuliira slovenske visokošolske zahteve. Govorili smo in storili svojo dolžnost.

Tisti, ki vodijo slovensko politiko in imajo veliko odgovornost, so bili nas na kratko odpravili s par neslanimi besedami v Slovenijo. Tako se ni storilo nič od strani postanev proti pričetku italijanske univerze v Trstu, kar je bilo treba storiti, da ne dobimo udarca, katerega težo bo težko prenašal naš narod.

»Njegovi posli?« je spregovorila z upadlim glasom. »Svečda ne . . . Oh moj Bog, moj Bog! Zakaj si me spomnila nanj!«

»Ne, mama, jaz vprašam kot tulka. Zdaj nisem niti najmanj zlobna. In ti nisi prav nič vedela, da je frošil babičin imetek?«

Čul se je lahien, pridusen glas, a nato komaj slične, zategle besede.

»Nisem vedela . . .«

Manjička je nadaljevala z istim nespremenjenim, kakor onamenelim glasom:

»Ali se pa spominjaš, kako si bila nekoč z njim v kabinetu, in sta se nekaj tako živo razgovarjala; ti si mi rekla: »Ti se odločuješ na to? Ali to ni naše!« On pa je tedaj še rekel, da ima nekakšno kombinacijo in da je to njegov predzadnji korak . . . A kaj je bilo to?«

»Moj Bog, moj Bog, moj Bog!« je vzkliknila nenkrat Zinajida Petrovna in zakrila obraz z rokama; solze so ji zahlepele oči. »Kako me zbadas, mučis, bodeš? Dobro torej, povedala ti bom taktično je govoril o babičini, to se pravi, o tvojem premoženju, to se ti vedela, toda ali sem ga mogla mar zadržati . . .«

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Dalje.)

»Ah, to so neumnosti! Čemu bi poskušala! . . . Ze tako je — dolgočasno, pa naj bi se mučila še z mislimi! . . .«

Manjička se je nasmehnila in še enkrat pogledala mater. Kako se je vsa izpovedala v teh besedah! Saj ona zares v celem življenju ni prav o ničemer mislila resno, a tega ni niti sama vedela. Misliti pomeni po njenem mnenju »mučiti sebe samega.« Saj ona se je brigala le za to, da bi se ne mučila, ter je živela tako, kakor se je zdelo njej, da je lepo. Prijetno se je veseliti, — ona se je veselila, ni pa bila niti sebična niti zlobna v svojem življenju. Ako bi bilo od nje zavisno, da se cel svet samo veseli, bi ona to prav gotovo izposlovala. Ali se more torej tako bitje le v najneznatnejšem oziru imenovati krivo? Toda on? . . .«

Ko se je spomnila njega, človeka, ki je imel v rokah njuno življenje in srečo, ki je objednem s svojim življenjem z jednim strelom revolverja strmoglavil vse in

Od slovenske poklicane, vodilne strani, se ni zgodilo nič — pač pa se je zgodilo od strani vlade in Italijanov to, da so začela v Trstu juristična predavanja na trgovski šoli Revoltella.

Prispevka v Primorju cvete, sodnije razkrivajo gnjilobo občinskih uprav v italijanskih rokah — v takem času je položila osrednja vlada pričetke italijanske univerze v Trstu. Kršeno je zopet enkrat najprimitivnejše načelo politične enakopravnosti narodov in Slovani v Primorju so dobili za svojo udanost in zvestobo pošteno brčo od strani Stürgkhove vlade.

Predavanja v Trstu so pričela v sredo zvečer. Profesor Benussi predava trikrat na teden, in sicer civilno pravo, pomorsko in mencično. »Die Zeit« dostavlja, da se bo vršilo scasoma predavanje tudi iz finančne vede, državnega in administrativnega prava. »Zeit« pravi, da sedanja predavanja so privatnega značaja in ne dajejo podlage za državni izpit — ali načrt vlade gre za tem, da se ta predavanja združijo ter stvorijo juristično fakulteto. To vprašanje se reši po parlamentarnih pogajanjih o problemu fakultete.

Z nekaterih strani se še povdarja, da so novi tečaji na Revoltelli le spopolnilo visoke trgovske šole, ali vse to odbija dejstvo, da so Lahji vabili laške juriste na ta predavanja, kaj se k njim upišejo, in pa glasovi iz nemških listov potrjujejo, da gre tu res za pričetek laške fakultete v Trstu.

V pododseku je bil sprejet za sedež laške fakultete Trst. Sedaj je vlada hitro otvorila juristične tečaje v Trstu in prejudicirala sklepu poslanske zbornice. Lahji seveda pravijo, da čakajo na parlamentarno rešitev svojega vseučilišnega vprašanja; upajo, da bo ta rešitev njim ugodna, ker jim je šla vlada vendar tako lepo na roko s svojevoljno ustanovitvijo jurističnih predavanj na Revoltelli in že pokazala večini zbornice, kaj naj stori napram Lahom. Vlada potrebuje Lahe v svojem boju proti Jugoslovanom, tudi Nemce prepriča o tem, in tako je skoro že gotovo, da zbornica potrdi, kar hočejo vlada in Lahji!

Zdaj pa še nekaj! Mi imamo mogočno S. L. S. Njeni voditelji, državni poslanci, zatrjujejo v svojih govorih in svojih listih, da so oni mogočen faktor, pred katerim se trese centralna vlada na Dunaju, ki ne stori ničesar, ne da bi poprej ne poprašala »naših vrlih poslancev«. Ali sedaj je napravila velik korak proti nam, dala nam udarec in »Slovenec« govori tako, da je storila to vlada brez vednosti slovenskih vodilnih in v glavnem odgovornih mož... Seve, vlada ne upošteva našega vseučilišnega vprašanja, odkar so vrgli klerikalci to vprašanje v blato, in skrivnostna njihova politika je taka, da nam prinaša le škodo. Čuvaja so preganjali v zasedanju koncem preteklega leta, da bi se bili borili resno in načelno proti temu, da dobijo Lahji v Trst juristična predavanja, to jim ni padlo v glavo. In sedaj joče »Slovenec«, kakor otepen paglavec.

»Ha—ha—ha!« Manjička se je zasmejala skoro mirno in prav nič ogorčeno. »A čemu jokaš, mama? Ali morda misliš, da mi je žal za ta denar? Bog z njim! Žal mi je samo, da mu ni pomagal, da se reši... Toda meni ni do vsega tega, temveč nekaj drugega: ti si popolnoma nepoboljšljiva, mama! Meni se namreč zdi, da midve prenašava skupaj zelo veliko nesrečo, jaz celo še večjo kakor ti, ker si ti vendar že preživela življenje, jaz pa sem se šele pripravljala, da ga pričnem živeti. Ti pa, zakaj hočeš biti nedolžna pred menoj, zakaj lažeš pred menoj. Glej, to me resnično žali, vse drugo nič. Čemu počneš to zdaj? Saj je že tako vse propadlo in vrnilo se ne bo nikoli več, ti pa hočeš, ne vem, zakaj, ohraniti pred menoj svoj ugled in neomadeževano ime. Mama, to ni lepo. Ali veš, kaj naju more sprijazniti? Resnica, samo resnica!«

Zinajida Petrovna si je otirala solze in je molčala. To ji je bil nov ton, nova nepričakovana umirjenost, kakor je Manjička zdaj govorila o takem predmetu, ki je preje razdražal v nji ves žolč. Počasi si je napravila posteljo na divanu, legla nato in se pričela premetavati nemirno na njem. To je bila zanjo ena največjih muk. Že pred par dnevi je pritisnila zima in peč se je morala kuriti. Divan se je sešel in

Ja, ja, s'ita k'o politiko, ne pridemo nikamor! So vprašanja, ki zahtevajo skrupno delo in možato postopanje — to vede do cilja; dokler pa ne bo takega skrupnega dela in možatega postopanja, tudi ne bo uspehov na naši strani, marveč bodo uspehi vedno le na strani naših nasprotnikov... Sedanja vodilna politika vede mal narod naš v pogubo. To nam spričuje nova zmaga Lahov v vseučiliškem vprašanju. Lahji so zmage pohni, mi stojimo tu praznih rok.

Alfred Lenassi in dr. Luzzatto pred sodnijo v Trstu

radi poloma „Banke popolare“ v Gorici.

(Dalje.)

Razprava traja dalje. Zadnja dva dneva ni bilo nič posebnega. Čitali so dolge izpovedi Izidorja Colleja, bivšega ravnatelja propadle banke. Stavili so se razni predlogi. Pincherle zahteva, naj se čitajo nekatere privatne Collejeve izjave, da je le on odgovoren za izgube pri zavodu. Sodnija pa je take-le razne predloge odklonila.

Razprava se danes nadaljuje.

Iz poročila v četrtek se je opazilo in povdarjalo to-le: Predsednik razprave je izpraševal priče, kako sodijo o obtožencih: Lenassiju in Luzzattu, ali sta delala v korist banke ali sta zasledovala lastne koristi. Priče so kar po vrsti izjavljale, da mislijo, da sta obtož. delala banki v prid — ali Orzan in Bombig nista podala takega zatrdila. Orzan je rekel, da je Lenassi, predsednik, postopal neprevidno, ker je dovolil kredita 80.000 K človeku, ki ima premoženja 15.000 K, Bombig, župan, pa je izjavil, da bi na taka vprašanja o obtožencih ne mogel odgovoriti mirno. Pač v teži obtožencem podani izjavi dveh uglednih mož iz Gorice.

Tržaški mestni svet.

Sinoči je imel tržaški mestni svet zopet sejo. V proračunski debati je govoril tudi slov. mestni svetovalec dr. Wilfan. Iz njegovega govora navajamo to-le:

Kakor je videti, si še nismo prav na čistem, kaj naj bo namen proračunski debati: Puecher govori volilni govor, Brocchi našteva, kaj se je storilo in kaj se ni, ter kaj se je hotelo storiti. Jaz Vam bom povedal ob tej priliki, kakšne so naše vodilne misli, naš program, in ne bojim se očitanja g. Brocchija, da govorim o politiki, ker je moral slednjič tudi g. Brocchi sam priznati, da so vprašanja, ki nas sedaj tu zanimajo, v najožji zvezi z našo politiko.

Vlada pravi glejte, da trošite malo! Socijalisti pravijo: vi trošite premalo.

Zinajidj Petrovni, ki je ležala na njem, je bilo, kakor da se pari v banji. Uboga ženska se je premaknila vsakih pet minut s strani na stran, in nikakor ni mogla zaspati.

»Kaj se premetavaš?« je vprašala večkrat Manjička, ki se je bila prebudila vsled neprestanega šumenja in škripanja.

»Nič, tako, zaspana nisem!... Zaspati ne morem,« je odgovorila Zinajida Petrovna vsakokrat. Sicer pa si ni mogla dati odgovora na vprašanje, zakaj noče povedati hčeri pravega vzroka, da ne more zaspati. Bala se je nečesa, sama ni prav vedela, česa. To noč pa ni mogla vzdržati ter je rekla:

»Divan je vroč, peče!...«

In zdaj se je zgodilo tisto, česar se je bala nezavestno. Manjička se je zasmejala porogljivo.

»To ti je za tvoje grehe! Ha-ha-ha!... Nekaj podobnega Hadu, hadskim mukam!... Ha-ha-ha!...«

Treba je bilo torej še tega zbadanja, zato, da bo zopaj zaspala še teže. Zinajida Petrovna je zagrebala obraz v vzglavje ter se naredila, kakor da je zaspala. Toda ni ji bilo do sna. Vse podobne epizode so ji priklicale v spomin celo niz misli o preteklosti. Da, neumno je živela z rajnikom, neumno. Živela stá kakor otroci, ki si pri-

Brocchi pravi: se troši, kolikor je mogoče. Za me pa ni glavno vprašanje, koliko se troši, ampak to, kako in zakaj se troši. Troši naj se predvsem za potrebnejše izdatke in pa tako, da bo trošeno dobro.

Vlada, ki stoji nad nami, in odobrava ali ne odobrava naše sklepe, bi morala enkrat zavzeti določeno stališče in iz istega izjaviti brezobzirno posledice: če na pr. sprevidi, da je potrebno, da naša občina žrtvuje za Lego Nazionale, bi morala sprevideti, da je tudi potrebno, da se iz občinske blagajne, v kateri je tudi mnogo slovenskega denarja, daje za Ciril-Metodovo družbo. (Mrmranje po dvorani). Kakor je potrebno, da podpiramo ital. gledališče, tako in še bolj je potrebno, da bi se podpiralo slovensko gledališče. Če je potreben podpora kak ital. muzikalen zavod, je gotovo potrebna podpora tržaška podružnica ljubljanske »Glasbene Matice«, (Hrup: ljubljanska društva naj podpiramo) Wilfan: tržaško podružnico, čije predsednik sedi tu (pokaže na dr. Slavika).

Če vlada smatra vse tozadevne stroške, ki so v proračunu, kot opravičene, mora smatrati tudi naše, in tedaj naj ona izpolni dolžnost, ki je noče občina. Če pa jih ne prizna kot opravičene, naj jih ne odobri. Ako pa vlada dela drugače, jo moramo smatrati za soodgovorno na krivici, ki nam jo dela občina.

Socijalisti zahtevajo, da naj se še več troši za potrebe nižjega ljudstva. (Svet. Cernivec, ker smo zastopniki nemaničev). Wilfan: Tudi mi poznamo potrebe ljudstva in boreč se za slovensko ljudstvo, se borimo za manj imetne sloje. (Pittoni: Srce, srce treba imeti za ljudstvo). Wilfan: Ni treba, da nam pride šele Pittoni pridgat, da naj imamo srce za ljudstvo. Mi to svojo ljubezen tudi z dejanji dokazujemo, socijalisti pa le z visokodonečimi frazami. Odkrito rečeno, tisto neodkritosrčno frazerstvo, s katerim se od strani socijalistov oznanja neki nov Mesija, mi je zares antipatično. Kdaj ste se še vi, socijalisti, potegnili za naše upravičene zahteve po slov. šolah? Puecher je zadnjič govoril, kako malo da se troši za šolstvo — za italijansko seveda, na slovensko se ni spomnil! Pri glasovanju za podporo CM družbi boste pa glasovali proti!

Puecher je zadnjič dejal, da nacionalna ideja umira in več ne vleče; ne vem, kako sodijo Italijani o tem, glede nas je gotovo, da se je zmotil. Pri nas je narodnostna ideja v cvetu. Naš program ni preširen, malo zahtevamo:

Mi Slovenci v Trstu in kot narod sploh nimamo ne imperijalističnih ne trijalističnih teženj; hočemo le živeti življenje prostega, neodvisnega naroda in ne na škodo drugim, temveč srečni, da se nahajamo v bližini naprednejših in srečnejših narodov, od katerih se lahko okoristimo.

Kaj pomeni narodnostna ideja, je pokazala ravno zadnji čas balkanska vojna, kjer je rečena ideja delala čudeže.

Plamen nacionalne ideje tudi pri ital. večini gori, še več, peče, požiga, vničuje

zadevajo samo, da pojedó čim več sladkarij, ne misleč na bodočnost, na posledice. Če pa vse dobro premisli, lahko uvidi, da to ni bilo pošteno. Zares, bilo je potrošenega tudi precej družbinega denarja, ali to je, to je jednostavno — nesreča! Toda Manjičkinega premoženja bi se ne smelo dotakniti, ne, ne bi se smelo. In ona, Zinajida Petrovna, bi ga morala baš takrat zadržati, ko je govoril o »zadnjem koraku«. Bolje bi bilo odreči se naenkrat razveseljevanju, kakor odločiti se za to. Saj to je bila Manjičkina edina opora v življenju, to je bil svetji denar.

In pričela je misliti, da je to zares kaizen božja in da ni Manjička po krivem primerila vroče postelje z hadskimi mukami... Ali le kako se je raztogotila Manjička! Kako je postala trpka! Vse to, kar govori, — je resnica, vsa njena očitanja so upravičena; ali vendar — hči je, in moglo bi se pričakovati, da bi bila nekoliko blažja, obzirnejša.

»Čuj, mama,« je spregovorila Manjička, ko se je Zinajida Petrovna že popolnoma umirila na divanu, »pa leži na posteljo...«

»Kaj? Na posteljo?«

Zinajida Petrovna se je vsa zmedla samega začudenja. Po včerajšnji žalitvi ji še nudi, da leže na posteljo! Kaj je to?

— vse, kar je slovenskega. Mešto, da bi ti gospodje velike kulture, globoke izobrazbe, svobodomisleci smatrali za svojo dolžnost, za nas zaostale skrbeti, vidijo svojo dolžnost v tem, da nas zatirajo.

In g. Puecher, ki je našel zadnjič vse, česar občina ni storila, se ni niti z besedico spomnil slovenskih zahtev. Slovenec je vendar v Trstu vsaj 60—70 tisoč in občina za te tisoče nič ne skrbi, pa govornik soc. ni našel povoda, da bi se z besedo spomnil teh pravic! In socijalisti so vedno taki: za nas imajo k večjemu fraze! Jaz pa izjavljam: dokler bodo socijalisti taki, smo prepričani, da njihova internacionalnost ni odkritosrčna in da Slovenci nimajo od njih nič upati!

Ignoriranje, kakor da v Trstu ni Slovencev — bi bilo kvečjemu vredno »Piccola«, ki je dajal piti svojim bravcem, da je obala od Trsta do Tržiča šele prešla v slovenske roke, kakor da ne zna vsak otrok, da so Bartkoviče, Prosek, Kontoveli, Sv. Križ in Nabrežina slovenske vasi!

Slovenski poslanci dvigamo slovesen protest proti mestni upravi, ki za nas nič ne skrbi!

Ko je h koncu govornik še omenil naših srednje- in ljudskošolskih zahtev ter vprašanja vaških načelnikov, ki naj bi jih ekoličani sami volili po svoji volji, je končal svoj petčetrurni govor z željo, da bi se enkrat združile potom poštenega kompromisa obe narodnosti v prospet te skupne domovine.

V Londonu in Carigradu.

Konferenca poslanikov se je sestala zopet včeraj. Posvetovanje je trajalo dve uri. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Gledé nadaljevanja pogajanj v Londonu se sodi precej pesimistično na sploh.

Turška vlada je v strahu pred vojaško zaroto. Mladoturški krogi zahtevajo nadaljevanje vojne in hujskajo ljudstvo.

Turčija je poslala cirkular evropskim poslanikom v Carigradu, v katerem pravi, da ostaja pri svojih zahtevah gledé Odrine in otokov v Egejskem morju in da je naročila svojim delegatom v Londonu, da naj v nedeljo 12. t. m. odpotujejo, akó balkanski delegatje dotle ne sprejmejo turških zahtev.

Ali se še snidejo mirovni delegatje ali začno zopet boji pri Čataldži, bô odvisno od pritiska velevlasti na Turčijo.

Velevlasti hočejo, baje v ponedeljek, po svojih poslanikih v Carigradu podati Porti skupno noto.

V tej noti se bo nasvetovalo Turčiji, da naj sklene mir. V noti je nasvetovana tudi kapitulacija Odrina, katero pa Turki trdovratno odklanjajo.

Velevlasti počakajo na odgovor turške vlade. Od tega odgovora je odvisna usoda mirovnih pogajanj v Londonu.

Dalje v prilogi.

Neka nova, fino zamišljena burka? Ali pa je danes nekakšen srečen dan?

»Da, mama, leži na posteljo, ker te peče na divanu, jaz pa si bom napravila posteljo na stoli in naslonjaču. Ne, ne, prosim te, leži!«

Zinajida Petrovna se še ni preselila na posteljo, še vedno v čudu, ko se je prikazala Hivrja iz svoje sobice in rekla zelo postrežljivo:

»Gospodična, jaz vam bom napravila posteljo! Nikar ne skrbite, draga moja!«

In mahoma je privlekla od nekod dve skrinjici, navalila nanji nekaj kakor blazine in pokrila to s čisto rjuho, napravila vzglavje, — in postelja je bila imenitna. Vse to je delala Hivrja nenavadno skrbno, naravnost z ljubeznijo. Zdaj je že drugače gledala Marijo Vladimirovno in postopala z njo, kakor da je nekaj svetega na nji, to pa zato, ker je Manjička čitla rokopolis Klavdije Antonovne. Sploh pa se mora reči, da je imela v mislih tudi ta zadnji dogodek, to je, da je Manjička odstopila materi posteljo. V dnu svoje duše je že davno karala »oholost« Manjičkino, so-deč upravičeno, da je mlajša vedno dolžna popustiti starejši. Današnje postopanje Marje Vladimirovne pa je zelo razveselilo Hivrjino srce.

(Dalje prilož.)

Dr. Danev je izjavil gledé na postopanje Turkov:

»Ako res namerava Turčija odpoklicati svoje delegate, moram le izjaviti, da bomo tak korak smatrali za konec pogajanj in se bomo ravnali temu primerno. Ne damo se strasiti od Turčije, katero opominjamo, da premirje preneha 4 dni po odpovedi.«

»Novoje Vremja«, »Rječ« in drugi listi vidijo v demarši, ki jo nameravajo vlesiti v Carigradu, resnično sidro za mir in v oče tudi za Turčijo.

»Wiener Allgemeine Zeitung« javljajo iz Carigrada: Kakor se govori v tukajšnjih krogih, se turška vlada drži iz strahu pred revolucijo svojega štališča nepopustljivosti, da ve, da je Rusija pripravljena vse storiti in tudi z orožjem nastopiti, samo da zapreči nadaljevanje vojne.

Na Balkanu.

Bulgari so svoje pozicije pred Cataldžo jako utrdili; pritegnili so 30.000 mož svoje rezerve in 50.000 Srbov se nahaja pred Cataldžo, da imajo tako za ofenzivo nad 250.000 mož. Okoli Rodosta ob Marmarskem morju pa stoji okoli 50.000 Grkov, ki varujejo zaledje čataldžke armade.

Rumunija se pripravlja, da udere v Bulgarijo? »Timés« javljajo iz Bukarešta, da bo Rumunija takoj zasedla kos bulgarske zemlje, ki ga je zahtevala kot darilo za nevtralnost.

Zastopnika Rusije in Avstro-Ogrske sta z nujno intervencijo dosegla, da se je rumunski pohod na bulgarsko ozemlje še nekoliko dni zavlekel. Tudi se je napočil rumunski minister baje samo radi tega v Carigrad, da se tam dogovori s portu o skupnem postopanju.

Pozno zvečer je prišla iz Bukarešta vest, da je Rumunija včeraj odredila mobilizacijo. Rumunski ministriški svet je sklenil, staviti Bulgariji ultimatum, da tekom 48 ur prizna Rumuniji zahteve po ureditvi meje in razrušenju utrdb pri Silistriji. Uradno pa ta vest še ni potrjena.

Iz poročil o Rumuniji zveni nevarnost za vojno med Bulgarijo in Rumunijo.

Rumunija hoče kar zasesti bulgarski breg Dorave in hoče dobiti kar nemudoma teritorij za Silistrijo. Poročila trdijo, da noče Rumunija nič več čakati.

Na Dunaju je neki bivši rumunski minister uredniku »Neue Freie Presse« rekel med drugim, da Rumunija pošlje na mejo lahko hitro 300.000 mož, za par dni pa še 200.000. Rumuni računajo, da je bulgarska vojska oslabela ter vse kaže, da bi v slučaju vojne zmaga la Rumunija.

V Londonu je rekel neki delegat bulgarski, da gredo Rumuni predaleč v svojih zahtevah. Rumuni zahtevajo Silistro, 31. polk iz Silistre je zgubil pri Bunar Hesarju skoro polovico svojega moštva; ko se ranjenci in drugi vojaki vrnejo domov, ali naj se jim reče, da so odslej Rumuni? ... Ako bi udrli Rumuni v Silistro, bi bilo za nje malo častno, ker zadeli bi le na otroke, starčke in žene; možje, ki morajo nositi orožje, so na bojnem polju.

Tako proti nadaljevanju vojne in še nova vojna po vrhu.

Kaj storita Rusija in Avstrija? Na pomoč Avstrije računajo Rumuni, na pomoč Rusije meha Bulgari. Finančni minister bulgarski Todorov se nahaja te dni v Petrogradu, najbrže radi neuspehov pogajanj v Londonu in radi možnosti nadaljevanja vojne in nove vojne z Rumunijo.

Položaj se je poslabšal. Poslabšalo ga je postopanje Rumunije. Nevarnost evropske vojne zopet straši na obzorju.

Močni so še sovražniki Slovanov in ti sovražniki hočejo po vsej sili grdo opehariti balkanske Slovane sedaj po tolikih njihovih žrtvah!

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Hrvaški jezik v železniški službi v Bosni in Hercegovini. — Za železniške uradnike v Bosni in Hercegovini je izdana naredba, da morajo vsi do 15. jan. 1915.

se naučiti hrvaškega jezika. Svoje znanje hrvaškega jezika morajo dokazati v treh izpitih. Menda se doseže po dogovorih med vlado in saborom, da se uvede hrvaščina za uradni in poslovni jezik na bosanskih železnicah.

Parlamentarna straža na Ogrskem.

— Predsedstvo ogrske zbornice dela zdaj sporazumno z domobranskim ministerstvom priprave, da prične parlamentarna straža že v prihodnji seji ogrske zbornice posloovati.

Inozemstvo.

Nemčija pomnoži vojaštvo. — Listi poročajo, da pride pred nemški državni zbor predloga o zvišanju števila vojaštva in ustanovitvi novega armadnega zbora.

Italijanski kralj občinski volilec v Rimu. — Na podlagi novega zakona za občinske volitve je upisan tudi italijanski kralj v listo volilcev v drugem volilnem okraju v Rimu. Upisan je kot »volilec Viktor Emanuel«. Kralj je bil s tem zadovoljen.

Kronanje bulgarskega carja Ferdinanda je odloženo do leta 1914., ko bodo novo državne razmere urejene.

Člani dume v Srbiji. — Te dni dospajo v Beligrad grof Bobrzinski in drugi člani ruske dume. Ogledati si hočejo nove osvojene kraje.

Prohaska dobi zadoščenje v ponedeljek 13. t. m. Avstroogrška konzularna zastava bo razobešana v Prizrenu. Predpisane časti izkaže zastavi oddelek srbskih čet. Navzoč bo Prohaska v gala-uniformi.

Darovi.

Za »Rdeči križ Balkanskih držav«: Dragoljub Birsa, Gorica Stolni trg K 3'60, I. Modic, trg. Gorica, proti Soškemu mostu K 21'90, Peter Birsa, gost. Gorica Rabatišče K 36'15, Fran Novak, brivec Gorica Gosp. ul. K 25'20, Alojz Drufovka, trg. Gorica, Raštelj K 8'80, Lenard & Pintar, trg. Gorica, Raštelj K 37'24, I. Glešič, gost. »Pri-Petelinčku« K 16, I. Trpin, trg. v Raštelu K 7'30, A. Bisail, gost. »Pri Krancu« K 26'70, R. Drufovka, trg. Gosp. ul. K 21, A. Trontel »Hotel Union« K 2'10, I. Pečenko »Kavarna Central« K 24'70, Milka Lutman, št. Andrež K 2.60, Strojvodje drž. železnice v Gorici K 10, g.čna Rozika Vulčeva nabrala med dobrostornimi Čezsočani K 40'52, k temu daroval neimenovani K 2, Društveniki bralnega društva »Šempas« v Šempasu K 3'40. V Gorici, dne 10. I. 1913. za »Rdeči križ balkanskih držav«: Tone Koritnik, t. č. blagajnik.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju je došlo v času od 13. dec. 1912. do 6. jan. 1913. darov v skupnem znesku 500 K. Podpore naj se pošiljajo na naslov: Dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I., Bräunerstrasse 10. —

Darila za »Dijaško kuhinjo«. — Pet. Brumat v št. Petru 10 K. Neimenovana gospa za januar 2 K. A. Urbančič, mesar v Gorici 1 K. Jos. Kutin, trgovec 1 K. V št. Petru pri Gorici se je nabralo 50 kg krompirja. Na račun mesečnine je prišlo 221'60 K.

Domače vesti.

Umrl je v Gorici v svoji vili v ulici Novega mosta g. Karol pl. Finetti, vpok. poštni uradnik.

Premeščen je iz Ljubljane v Trst policijski komisar dr. Stanko Trnovec; iz Trsta v Ljubljano pa je premeščen policijski koncipist Rudolf Junowicz.

Zabavni večer v tukajšnjem gledališču, ki so ga priredili gojenci ofic. rezervne šole, sinoči je vspel v vsakem oziru jako dobro. Izbrano občinstvo je bilo prav zadovoljno z izvajanjem. Odlikovali so se izmed prostovoljcev pred vsem Devetak, potem Gričar, Milovčič, izborna sta peli gospa Jawurek in g.čna Medvedova. Odlikoval se je tudi kapelnik Pešta. Pred vsporedom se je prikazala na odru slika obmejnih vojakov na straži v Hercegovini ... ognji gorijo, straža hodi gor in dol. Godba je zasvirala cesarsko himno; občinstvo jo je stoje poslušalo.

»Goriška Slovenska Mladina«. — Jutri, v nedeljo 12. t. m. bo sviral tožno od 4. do 8. in pol ure popoldne pri običajni plesni vaji »G. S. M.« v Trgovskem Domu

— vojaški orkester. Opozorjamo na prireditve! — Na svidenje!

Prednaznani: Veliki ples »G. S. M.« se bo vršil 1. svečana 1913.

Skupna seja odbora in »Veseličnega odseka« se vrši jutri točno ob 3. pop. v Trgovskem Domu! Odbor.

Vojaški nabori začno letos 1. aprila.

Vojaške vaje deželne brambe. — Leta 1913 se bodo vršile vaje deželne brambe v dveh rokih. Vaje prvega roka začno dne 15. julija, drugega pa 1. septembra. K tem vajam se vpokliče moštvo, katero je vezano iti letos na vaje, in ono, ki je z istimi zaostalo. Moštvo 11. in 12. službe tega leta se ne vpokliče.

Poljedelcem in kmečkim delavcem je dovoljeno, da si lahko izberejo čas, kadar bi jim bolje sodilo delati vaje, morajo pa to takoj javiti pristojnemu županstvu.

Sneg. — Po par lepih zimskih dneh se je danes stemnilo in začelo je snežiti. Tudi v Gorici je snežilo danes dop. in pop. Strehe in vrtovi so beli.

Central-Bio. — Opozorjamo na vspered za soboto 11., nedeljo 12. in ponedeljek 13. prosinca. II. Lov na mrčese. Poučen naraven posnetek. II. Avtomobil št. 233. Dramatično. — III. Sprehod po Neaplu. Krasna potovalna slika. — IV. Kaznjenec št. 482. Velikanska slika v 2 delih. Samo pri večernih predstavah. — V. Poklic Bob-a. Komično. — V torek nov vspered. — Vodstvo.

V Gradežu je umrlo lani 89 oseb; rodilo se jih je 242.

Občinski svet je dal kopalnišni družbi na razpolago obsežno zemljišče, da postavi na njem kopalnišni dom in jej zagotovil pri občinskem kreditnem zavodu posojilo v znesku 200.000 K. Poslopje bo stalo na prostoru sedanjega igrišča za otroke. Z zgradbo začne še to spomlad; skončana bo spomladi 1914. Stalo bo poslopje 400.000 K.

Brezplačni kuharski tečaji za žene in dekleta. — Na vsega priznanja vrten način se sedaj skoro v vseh večjih in srednjih mestih prirejajo kuharski tečaji za žene, v katerih se poučuje, kako se poceni in pri tem vendar dobro in okusno kuha. Znamenito pri tem je, da se skoro v vseh kuharskih šolah poučuje, kako se pripravljajo Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Ustrezajoč predpisu za kuhanje, ki je natisnjen na vsakem znanih izvirnih zavojev Kathreinerjevih, poučujejo razsodne in veščice učiteljice kuhanja učenke o pravilnem kuhanju tega najboljšega kavinega dodatka in nadomestka. Kako razveseljivo je opazovati, kakšno blagostanje se razširja v mestih, kjer so vpejani kuharski tečaji! Cele rodbine se osrečujejo s pravilnim poučevanjem o jedi in pijači.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bo sta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni. V teh dveh lekarnah bo tudi pomočna služba v času od 12. do 19. t. m.

Zgubljeno. — V četrtek okoli 4. ure pop. se je zgubil obsek za uhane, ki je bil okrašen z brilanti in antično delo. Z ozirom na to, da je obsek drag družinski spomin, se naproša poštenega najditelja, da ga prinese v palačo Ritter na trgu Catterini, ali pa na policijski urad, kjer dobi veliko nagrado.

Domača politika.

Politično društvo »Edinost« v Trstu priredi jutri 12. t. m. ob 10. dop. v Narodnem domu javni shod z dnevnim redom: Vpliv balkanske vojne na naše gospodarske in politične razmere (Poroča dr. Rybář) in proračun mestne občine tržaške za leto 1913. in Slovenci (poroča dr. Wilfan).

»Gorica« vedno išče kaj, radi česar se zaleti v »Sočo«. Je že tako pri »Gorici«, da brez zaletavanja v »Sočo« ne more živeti. Sedaj jej ni všeč, ker je »Soča« v par številkah vabila na naročbo. »Gorici« bi ne bilo prav, če bi dobila »Soča« veliko število naročnikov. To bi jo jezilo, še toliko bolj, ker jo tudi v izvestnih klerikrogih presneto malo cenijo.... Gledé vabila na naročbo vprašamo »Gorico«, kako-to, da se ni znesla tudi nad nasprotnim jej klerikalnim listom, ki bobna za naročbo že cel mesec? Vprašamo jo dalje, ali ve, kako je vabil na naročbo »Slovenec« vrhovno glasilo S. L. S.? Ali ve, da je za klerikalno revijo vabil na naročbo sam urednik dr. Ušeničnik? Še za revijo je bilo treba posebnega vabila, pa ga ne bo za

politične listel — »Gorica« hoče spraviti s sveta resnico, da dobivajo klerikalni listi podpore od raznih strani. Kar se nje tiče, ima pač njen gospodar obilo denarja, da lahko zalaga svoje glasilo; saj služi le njemu; drugi pa iščejo velike podpore, ker jo tudi potrebujejo; že vemo dobro, kakšni so konecletni zaključki tuintam!... Napad »Gorice« na »Sočo« radi naročbe daje nam nov povod za vabito na naročbo. Naprednjaki, naročajte »Sočo«! Kar »Gorica« napada in zaničuje, je navadno dobro!

Ob novem letu obljublajo klerikalni listi, kar kdo hoče slišati. Obljub seveda ne držijo. To sta bobnala in obljubovala tudi »Novi Čas« in »Prim. list«. In zraven sta udarila vsakokrat po naprednjakih. Tako jim velevala nauk o ljubezni do bližnjega! To naj pomaga. — In hrupili so se, kako upoštevano in visoko stoječe je njihovo časopisje. Toda stopimo med starostrujarje in novostrujarje! Starostrujarji ne morejo videti na konci očesa »Novega Časa«. Kričijo nanj: »To je neumen list. Ta list ni za nič...« Novostrujarji pa pravijo o »Prim. listu«: »Starina, ni več za naše čase. Nič vreden.« Na »Gor.« so pa še posebej jezni. Kar zagrmje: »Noben pamenten človek ne bere »Gorice« nihče jej nič ne verjame. Čemu le izhaja...« No, v medsebojni oceni imajo prav jedni in drugi!

Napadanje tiči v krvi in mesu »Novega časa«. — Kadar napada, takrat je v svojem elementu. Včeraj si je vzel za tarčo zlasti Sokole. V Sokole strelja drzni strelec; in sicer je ustrelil najprvo v Fojano v Brdih, potem na Kras v Škrbino, potem meri za Turkom na Balkan, na zadnje pa ustrelil še v Vrtojbo v mlade Sokoliče. Vrtojbenska dekleta je ozmerjal z goskami, se zadr nad tretim »liberalcem« na Vipavskem, ker je zamašil baje nabiralnik za »Stražo« in ker brez napada na kakega učitelja ne sme iziti nobena številka »Novega Časa«, je nahrulil zopet enkrat g. učitelja Možino, dasi nima nobenega vzroka za to... Lep list, ki res zasluži križ na svojem čelu. In tak list se drzne trditi, da je ljubljenec goriškega ljudstva! Slabo spričevalo bi bilo to za goriško ljudstvo!

Březina o Bulgarjih. — V Gorici je predaval o Bulgarjih znani laško-češki akademik Březina. Tudi pohvalil jih je in nasvetoval jim korajžo! Na koncu pa je zahteval od njih, da naj se izkažejo Italijanom hvaležne, ker so jim tudi pomagali do neodvisnosti. S čim pravzaprav, to je pozabil povedati. Če se je vežbalo kaj bulgarskih oficirjev v Italiji, treba pripomniti, da so se vežbali tudi drugodi; če se pa že imajo Italiji konečno zahvaliti za kaj, opravijo to sami brez Březine, ki živi še v Avstriji.

Narodna obramba.

Redni občni zbor podružnice družbe sv. C. in M. v Podgori se bo vršil v nedeljo 12. t. m. ob četrti uri pop. v otroškem vrtcu pri g. Okrogliču. Pridite vsi, ki čutite slovensko! Odbor.

Prosveta.

Slovenska »Socijalna Matica«. — V »Obzoru« čitamo:

Ono, što se kod nas pokušalo u zadnje vrieme, sa uvedbom t. zv. pučkog sveučilišta, to jest, da se onim osobama, kojima vrieme i ine prilike ne dopuštaju, da se bave studijem i svojom daljnjom izobrazbom pruži prilika, da se upoznadu sa raznim savremenim pitanjima putem javnih predavanja i shvatljivo pisanih a u jeftinom izdanj. zdanih knjiga, provodila je medju Slovincima njihova »Akademija« v Ljubljani sa uspehom već nekoliko godina. Na raštrkanost slovenskog življa, kojeg osim u Kranjskoj i Štajerskoj imade još u Trstu, Istri i Gorici, onemogućivala je »Akademiji«, da uspješno provodi postavljenu si zadaću. Uz to je dignućem nacionalne sviesti u Trstu i okolnim krajevima postao ovaj drugo kulturno središte slovenskog naroda, te je u njem kulturni rad počeo sve više da se diže. Ovi, a i mnogi drugi važni razlozi ponukali su vodje slovenske inteligencije, da osnuju »Socijalnu Maticu«, koja si je stvorila zadaćom da stvori vezu izmedju duševne potrebe slovenskog življa i književnog tr-

ga. Sijelo je ovoj »Matici« u Gorici odakle ona vrši svoju misiju šireći znanje medju svim slojevima upoznavajuć ih sa savremenim problemima; i to: a) izdavajući ili omoguđujući izdavanje znanstvenih i popularnih spisa gospodarske, socijalne, državopravne, prirodoslovne i obće kulturne sadržine; b) pospešujući užu organizaciju svih radnika djelujućih na prosvjetnom polju. Umjesto edicija upriličuje »Matica« od vremena do vremena i predavanja, koja se odštampavanjem čine pristupaćna i onima, koji ih nisu mogli doću od predavaća.

Ova »Matica«, kojoj je predsjednikom dr. Bogumil Vošnjak počela je jesenas sa svojim radom. U tom radu obratila se i na hrv. kulturne radnike, a u prvom redu na profesore našeg sveučilišta, da ju ovi u njezinom radu potpomognu, što ovi najpripravnije obećahu. Zato na programu ovogodišnjeg »Matičinog« rada nalazimo, da će ovo društvo izdati od hrv. svojih suradnika: dra. Ferde pl. Šišića »Hrvatsko ugarski odnošaji«, dra. Šilovića »Pabirke po starom hrvatskom kaznenom pravu« i dra. Milera »Glavne škole o kriminalnoj znanosti«. Uz to izdaje »Matica« devet popularno pisanih razprava o raznim pitanjima iz pera najodličnijih svojih kulturnih radnika: Vošnjaka, Laha, Kisovca, Osvalda itd. Rad ove »Matic« svakako zasluđuje osobitu pažnju i potporu.

Predavanja v Trstu. — V Trstu gojijo pridno predavanja. Profesor Merhar je te dni predaval danes skonča, o: hrani, pijaji, domu in šegah naših pradodov. Predava v »Delavskem Domu«.

Kulturno delo v Novi Srbiji. — Obćina Ohridska je otvorila javno ljudsko čitalnico, kjer bodo občinstvu na razpolago vsi srbski listi.

Književnost.

Ljudska knjižnica, VI—X. zvezek. Izdaja Vek. Spindler, urednik v Celju. 1912. O najvažnejših političnih in socialnih strankah in strujah ali kratak uvod v praktično politiko. Spisal Ljudevit Furlani. Cena 2 K 50 v, po pošti 2 K 70 v. — Ta knjiga je brez dvoma nujno potrebna za napredno gibanje na Slovenskem; knjiga je nekak politični katekizem za vse voditelje naprednih strank. Knjigo toplo priporočamo. O knjigi še spregovorimo.

DOPISI.

iz komenskega okraja.

Iz Tomaževice pri Komnu. (Izjava.) — V prvi številki letošnjega »Primorskega lista« se nahaja dopis iz Tomaževice, v katerem neznan dopisnik pod imenom občan blati našega bivšega g. učitelja Macarola. Podpisani se čutijo poklicani, javno izjaviti, da je vse, ker je neznan g. dopisnik pisal, golo in lažljivo obrekovanje. Dalje izjavljamo, da smo bili z g. Macarolom popolnoma zadovoljni, ker vemo, da je vršil točno in vestno svoje dolžnosti. Če pa ni bil pol volji kakemu klerikalcu, je bil dotični sam kriv. Iz te izjave se tudi prav dobro spozna tistih par privržencev, katere imenuje g. dopisnik. K sklepu povemo g. dopisniku, da smo tudi mi zelo radovedni, zakaj se bo de sodnijsko obravnavalo.

Podpisi: Ivan Buda hiš. št. 52, Franc Mihalj hiš. št. 48, Grbec Franc hiš. št. 41, Anton Petelin hiš. št. 50, Friderik Colja hiš. št. 51, Anton Ščuka hiš. št. 1, Vincenc Mesar hiš. št. 8, Andrej Ščuka hiš. št. 9, Jožef Ščuka hiš. št. 11, Anton Ščuka hiš. št. 12, Janez Ščuka hiš. št. 13, Jožef Švara hiš. št. 14, Anton Švara hiš. št. 55, Franc Ščuka hiš. št. 56, Mržek Franc hiš. št. 24, Anton Furlan hiš. št. 46, Ivan Ščuka hiš. št. 49, Vincenc Buda hiš. št. 44, Anton Pečenko hiš. št. 42, Franc Kukanja hiš. št. 39, Ivan Lozej hiš. št. 43, Franc Šibelfa hiš. št. 16, Vincenc Ščuka hiš. št. 18, Avguštin Švara hiš. št. 19, Anton Šibelfa hiš. št. 30, Jožef Ščuka hiš. št. 17, Anton Furlan hiš. št. 22, Franc Bandelj hiš. št. 29, Alojzij Cibron hiš. št. 4, Franc Švara hiš. št. 26, Jožef Rudež hiš. št. 31, Anton Furlan hiš. št. 34, Anton Petelin hiš. št. 32, Ivan Furlan hiš. št. 25, Justin Mržek hiš. št. 23, Ana Ščuka hiš. št. 10, Ivan Adamič hiš. št. 35, Alojzij Kovačič

hiš. št. 20, Vincenc Šibelfa hiš. št. 53, Anton Ščuka hiš. št. 27.

Nepodpisanih je 8.

Iz Štanjela. — Na letnem občnem zboru Ciril-Methodove podružnice za Štanjel in okolico, ki se je vršil dne 5. januarja, izvoljeni novi odbor se je konstituiral sledeče: Avg. Starc predsednik, Franica Ličar, učiteljica v Štanjelu, podpredsednica, Vinko Fakin, učitelj v Branici, tajnik, Marica Švagelj, blagajničarka, odborniki: Filip Hočevar, Janko Kerševani, Alojzij Švagelj, Angela Fabjani, Marica Turkova, Rozalija Švagelj, Ciril Čehovin, pregledovalca računov: Alojzij Gorjup, učitelj iz Gabrij in Josip Hočevar.

Iz blagajniškega poročila posnemljemo, da je imela podružnica v letu 1912 dohodkov K 341'63, in da je odposlala družbi v Ljubljano K 315'58.

Iz goriške okolice.

Pevsko in bralno društvo »Zora« v Bukovci bo imelo v nedeljo dne 19. t. m. ob 3. popoldne v društveni sobi svoj redni občni zbor. Dnevni red po pravilih. Pričakovati je obilne udeležbe. Odbor.

»Bralno društvo« v Kozani priredi v dvorani G. Fr. Debenjaka v nedeljo, dne 12. jan. 1913. plesno zabavo. Začetek točno ob 4. uri pop. Vstopnina: Za gospode 3 K, za gospodične 40 vin. Pri plesu boe sviral Kozanski orkester. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Iz ajdovskega okraja.

Neznanega postarnega človeka so našli pol ure ven iz Črnič. Revez je umiral, ko so ga dobili. Položili so ga na voz, na katerem je umrl. Kdo je, se še ne ve.

Sokolski vestnik.

26. redni občni zbor tel. društva »Sokol« v Gorici se bo vršil danes dne 11. t. m. ob 8^{1/2} uri zv. v hotelu pri »Zlatem Jelenu« (in ne kakor prvotno naznanjeno v telovadnici) s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo staroste. 2. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 3. Poročilo tajnikovo. 4. Poročilo načelnika. 5. Poročilo blagajnika. 6. Poročilo odseka za zgradbo »Sok. doma«. 7. Poročilo veselilnega odseka. 8. Poročilo pregledovalca računov. 9. Volitev: staroste, podstaroste, načelnika, 6 odbornikov, 2 namestnikov, 2 pregledovalcev računov, praporščaka in njegov namestnika, 7 delegatov na Župni občni zbor, 6 članov odseka za zgradbo »Sok. doma«, 6 članov ves. odseka, 10. slučajnosti. — NB. Ako ni občni zbor ob napovedani uri sklepčen se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih članov. Odbor.

Sokol v Podgori priredi skupno s C. M. podružnico plesni venček v soboto 18. t. m., na katerega že sedaj opozarjamo. Igral bo popoln orkester vojaške godbe.

Gospodarske vesti.

Prememba nosilne zmožnosti državnoroželezniških voz serij Gg, Gge, Irb, Ikg, Iln in Ilnh. — C. kr. železniško ministerstvo je odredilo v svrhu nadaljnega podpiranja prevaževalne službe, da se morejo naložiti vozovi C. kr. državne železnice serij Gg, Gge, Irb, Ikg, Iln in Ilnh z enajstlistnimi nosilnimi peresi do 16.630 kg, ne da bi se vsled tega za sedaj premenila napisana nakladna teža.

V interesu odpošiljalcev je, da se čim izdatneje poslužijo te zvišane nakladne zmožnosti na ta način, da prej omenjene serije voz intenzivno in racionalno izrabljajo. Interesentom se zato priporoča, da uvažujejo pri dobavnih sklepih zvišano nosilno zmožnost navedenih voz.

Brezdelnost in beda. — Gospodarski veččaki, politiki, vlade, filantropi, se bavijo s problemom brezdelnosti in iščejo rešitve. V tem oziru prednjači Angleška, kjer se je revščina lansko leto precej znižala; padla je od 20,3 v marcu na 17,6 oseb izmed 1000 prebivalcev v oktobru. Odstotek brezposelnih je bil v novembru 1,8 od sto proti 2 od sto v oktobru in 2,6 v novembru 1911.

Izseljevanje lansko leto preko nemških luk v primeri z letom 1911. znaša več skoro za 50%. Lani se je do konca novembra izselilo preko nemških luk izseljencev 303.091, predlanskim pa 210.296.

Iz italijanskih luk in iz Havra se je izselilo lani do novembra 238.377 oseb; več za 52.963 od prejšnjega leta.

Cene kruhu za mesec januar v Trstu. — Komisija za ureditev krušnih cen je določila z ozirom na to, da so sedanje cene moki št. 0 K 36'43, št. 2 K 36'21 in št. 4 K 35'60, da se more prodajati kilogram kruha iz moke št. 0 po 37 vin., iz št. 2 po 36 in iz št. 4 po 35 vin.

Govejo živino gonijo na sejme na Hrvaskem v kar ogromnem številu. Vzrok je ta: da nimajo kmetje krme in pa denar potrebujejo.

Živinski trg v Gorici. — Na živinskem trgu v Gorici je bilo v četrtek 585 glav goveje živine, 570 prešičev in 6 konj.

Pomaranče in citrone. — V Kaliforniji je nastopila ostra zima, ki je uničila skoro ves pridelek citron. Škode je 20 milijonov dolarjev. Uničene so tudi pomaranče.

V Avstriji bo kovan denar za Bulgarijo. — Nižjeavstrijska eskomptna družba v družbi z ogrsko trgovsko banko in narodno bulgarsko hranilnico izvršita kovanje bulgarskega srebrnega in bronaste ga denarja. Kovalo se bo prihodnje dni srebrnega denarja za 5.000.000 levov (okrog 5 milijonov kron) in 50.000.000 komadov bronastih novčičev. Polovico tega denarja se bo kovalo na Dunaju, polovico pa v Kremnici.

Cena žitu se od 4. t. m. dalje na žitnih tržiščih zopet dviga. Pšenica se je dvignila za 5 v, rž 5—10, oves 10—15 v pri 100 kg. Koruza in ječmen imata staro ceno. Te dni se pričakuje novo dviganje cen.

Cena kavi je padla zadnje dni 5—10 K pri 100 kg. V Hamburgu, Trstu in drugih pristaniščih leži nad 200.000 velikih vreč kave, v Ameriki je še 900.000 vreč kave neprodanih.

Veliki lesni trgovci so zvišali ceno lesnim izdelkom za 2%.

Vzorne tečaje za mizarje, krojače, čevljarje, kolarje, ključavničarje, elektroin vodovodne inštalaterje, krznarje itd. priredi tudi letos c. kr. obrtno-pospeševalni urad na Dunaju. Pojasnila dajejo zavodi za pospeševanje obrti.

Razne vesti.

Inženirske zbornice. — »Wiener Zeitung« priobčuje sankcionirani zakon z dne 2. januarja 1912., ki govori o ustanovitvi inženirskih zbornic.

244.790 pošiljatev v Trstu je bilo na vseh 13 uradih skupno v Božičnih praznikih.

Dalje na peti strani.



Je velika izbira dvo-koles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijunov itd. prav po cen. Mehanična delavnica. Prodaja na obroka. eniki franko.

CENTRAL BIO GORICA Corso Verdi 32.

VSPORED

soboto 11., nedeljo 12. in ponedeljek 13. prosinca

I.

Lov na merčese.

Poučen naraven posnetek.

II.

Automobil št. 233.

Dramatično.

III.

Sprehod po Neaplu.

Krasna potovalna slika.

IV.

Kaznjeneec št. 482.

Velikanska drama v 2 delih.

Samo pri večernih predstavah.

V.

Poklic Bob - a.

Komično.

V torek nov vzpored.

Vodstvo.

Popoldanske predstave so cenzurirane tudi za šolsko mladino in pričenjajo ob delavnikih ob 4. in 5., ob nedeljah in praznikih ob 3. in 4. CENE: 1 sedež v loži K 1, rezerv. prostori 80 v, I. prostor 50 vin., II. prostor 30 vin., III. prostor 20 vin., otroci in vojaki do narednika plačajo I. p. 40 vin., na II. 20 vin. in na III. 10 vin.

K večernim predstavam šolski mladini ni dovoljen vstop. Začetek večernih predstav ob 6, 7^{1/2}, in 9, ob nedeljah in praznikih ob 6, 7^{1/2}, in 9. CENE: 1 sedež v loži K 1:50, rezerv. p. K 1:—, I. prostor 80 vin., II. p. 40 vin., III. p. 30 vin. — Dijaki in vojaki do narednika I. p. 50 vin., II. p. 30 vin., III. p. 20 vin.

Ob nedeljah in praznikih Matine ob 11. uri.

Polom v Pulju. — Pred sodnijo v Rovinju se je vršila razprava proti Jos. Lebanu, bivšemu mestnemu inženirju v Pulju, ki je bil obtožen poneverjenja, goljufije in napeljevanja h krivemu pričanju. Porabljal je material, ki ga je plačala občina, za svoje siavbe, mestni delavci so delali za nj, da si plačani ob občini. Inženir Leban je bil pred sodnijo v Rovinju spoznan za krivega in je obsojen na dve leti težke ječe, — poostroženo s samonilnim zaporom enkrat na mesec. — Čas, ki ga je prebil v preiskovalnem zaporu, se mu ne odšteje, ker se je po njega krivdi zavlekla preiskava.

Za naše vojake ob molj je došlo do 2. t. m. vojnemu ministerstvu darov kron 925.315'22. Tržaško namestništvo je poslalo K 10.159'65.

Plača dunajskega župana. — Dunajski mestni svet je sklenil, da se določijo novemu dunajskemu županu dr. Weiskirchnerju dosedanje funkcijske pristojbine dunajskim županom (24.000 K letno), uradno stanovanje v mestni hiši z upravo, kurjavo in razsvetljavo, poraba vseh mestnih avtomobilov, razsvetljava in kurjava ob slavnostih, ki jih priredi župan. Dr. Weiskirchner je mestnemu svetu tudi podal izjavo, da se odpove pokojnini kot magistratni ravnatelj, kolikor časa bo dunajski župan.

Dalmacija. — Zaljenja veličanstva je bil obtožen po § 63 k. z. Ljubomir Koštan, c. kr. finančni oficijal. Sodišnja v Splitu ga je oprostila obtožbe. Na 3 tedne zapora pa je bil obsojen Anton Mijan iz Splita, obtožen tudi zaljenja veličanstva in ruvanja proti državi.

V Splitu je bilo lani tujcev 40.029; med temi iz Italije 544, iz Rusije 64, iz Nemčije 355, iz Francije 62, iz Balkana 100, iz Turčije 12, iz Azije 3, iz Amerike 82.

10.000 K je bil poneveril bančni sluga Jaroslav Brestan na Reki. S to svojo je šel v Beligrad in tam je dobro živel nekaj časa. Potem ko je skoro vse zapravil, se je vrnil na Reko, kjer so ga spoznali in zaprli.

Smrtna obsodba. — Porotna sodniša v Ljubnu je obsodila Kilijana Durchlauferja na smrt na vešala. 28 letni obsojenec je v noči na 27. oktober ubil delavca Pavla Freitagga na pešpoti proti Kindbergu in truplo vrge v Murico. Freitagga so potegnili prihodnje jutro iz vode. Denarja, ki ga je vedno nosil pri sebi, uro z verižico in prstana niso našli pri umorjenem Freitaggu. Očividno je bilo, da je postal Freitag žrtev roparskega umora. Freitag je bil 26. oktobra pri svojem svaku v Krieglachu in ko se je vračal, je šel v gostilno. Prisedel je k mizi, kjer je bilo več delavcev, med njimi tudi Kilijan Durchlaufer. Proti polnoči je vsa družba odšla v kavarno. Med tem je Freitag kazal svoje premoženje — 200 K — in se bahal. Ob dveh ponoči so zapustili kavarno in Durchlaufer je spremljal Freitagga. Prihodnji dan so našli Freitagga umorjenega. Ker je Durchlaufer takoj prihodnji dan kupil novo obleko, je sum letel nanj in ko so pri njem izvršile preiskavo, so našli umorjenčevo uro, verižico, prstan, več drobiža in bankovec za 100 K. Durchlaufer je nekaj časa tajil dejanje, a potem je priznal, da je umoril Freitagga, a ne iz roparskega namena, temveč iz jeze, ker sta se sporekla. Porotniki so согласно obsodili Durchlauferja na smrt na vešala.

Odkritje nove zemlje na južnem polju. — V Buenos Aires se je povrnil dr. Filchner s svoje ekspedicije na južni pol. On je odkril novo zemljo, katero je imenoval zemljo kralja Luitpolda, tleko ledeno bariero pa je krstil po imenu cesarja Viljema II.

Zganje po poroti. — Iz Varšave poročajo, da je delavec Dombrovski povabil na zganje 11 svojih prijateljev, ki so pričali pred poroto njemu v prilogo ter je bil oproščen obtožbe. Toliko zganja so popili, da je 5 teh prič umrlo takoj, drugi so obolevi nevarno.

Z menicami je sleparil v Višavi, kakor poročajo iz Brna, trgovec Zgradnišek. Goljufije segajo do 200.000 K. Sleparja so zaprli.

24 tatov so prišli te dni ob progi Lvov-Tarnov, ker so plenili tovarne vlake. Trajalo je to že 4 leta.

Eksotična uživanja na Francoskem. Gotovo polovica gospode pariških krogov jemlje redno narkotična sredstva:

morfium, kokain, veronal, eter itd. V pariških listih se trdi, da se narkotičnih sredstev vedno več poslužujejo izobraženi krogi in te dni je bilo dosti razpravljanja o teh sredstvih, ko je umrl neki profesor, zastrupljen z morfijem in ko je izdihnila neka ugledna Parižanka radi jemanja kokaina.... Vživanje strupa se širi. Vsi francoski mornariški častniki pušijo opium. Tudi prefekt pariške policije redno uporablja narkotična sredstva. — Znaki hiperkulture, ki vedejo v degeneriranje.

Največji top na svetu je eksplodiral, to je oni top, kateri so dale napraviti Združene Ameriške države za svoto 130.000 dolarjev. Pri poskusu na vojnem vežališču v Newjorku se je razletel top na drobne koščke na eno miljo daleč. Častnik, ki je zapalil ta ogromni top, je ostal nepoškodovan le slučajno. Top je bil namenjen za obrambo Panamskega Kanala, težak okroglo 50 ton, premer cevi 14 palcev, kroglja je tehtala 1600 funtov.

Propad Turčije.

(Konec.)

Na berlinskem kongresu je bilo določeno:

Abadžerd in Bajesid v Armeniji padejo nazaj pod Turško oblast;

Bulgariji se določi meja severno od gorovja Balkan do Sofije;

južni del brez Macedonije in primorja postane samostojna provinca;

»Vshodna Rumelija« se postavi pod turško vrhovno oblast.

Avstriji je bila dné 28. junija poverjena okupacija Bosne in Hercegovine.

Grčiji se je priznala pravica, da more zahtevati odkup južne Tesalije in Epira z Lariso in Janino.

Porta je to priznala na kongresu ali ni hotela izvesti tega. Končni mir z Rusijo je bil podpisan 8. febr. 1879. in vojna odškodnina določena na 802 franka. Za Bosno in Hercegovino je s konvencijo z Avstrijo priznana suvereniteta sultanova.

Po berlinskem kongresu.

Moč turškega cesarstva je bila znatno oslabiljena z dogovori berlinskega kongresa in njeni sosedje so to izkoristili zase.

Grki so zahtevali leta 1871., da jim da Turčija celo Tesalijo in od epirskega okraja Arte. V Albaniji mora Turčija svoje lastne podanike, ker se nočejo pokoriti, odstopiti Črnigori (Ulcini), da jih ta pokori. Tunis mora po 10 letih Turčija odstopiti Franciji. S posredovanjem Nemčije se znižajo dolgovi Turčije od 210 na 106 mil. funtov, obrestna mera za nje se zviša. Za povečanje dohodkov se uvede monopola tobak, reorganizacijo turške vojske pa izvedejo nemški častniki.

Leta 1885. je bil odstavljen guverner Vshodne Rumelije Krestović in knez Bulgarski Aleksander je porabil to priliko, da je Rumelijo priklopil Bulgariji, kar je Turčija nekadno odobrila.

Notranji dogodki v Srbiji in Bulgariji so pustili Turke čisto hladne; Turčiji je bilo na tem, da njo puste v miru, za druge pa se je ona malo brigala.

Ker po raznih kongresih določene reforme za Armenijo, Macedonijo in Kretano niso bile izvršene, je prihajalo vsak čas do ustaj, katere je udušilo orožje. Ali vstaje na Kreti ni mogla Porta zadušiti, ker je Grčija pomagala ustašem z orožjem in denarjem. Nastala je vojna z zmago za Turčijo; ali zadovoljila se je z vojno odškodnino 75 milijonov frankov, ni pa zahtevala osvojenega teritorija. Kreta dobi posebnega guvernerja.

Kar je še sledilo, je znano. Zadnjih 20 let je prebila Turčija v glavnem z dušenjem neprestanjih ustaj in nemirov v notranjšini svojih mej.

Uvajale so se neke reforme, dala se je ustava, ali vse to je malo koristilo, dokler ni končno došlo do mladoturške revolucije in prisiljenega odstopa Abdul-Hamidovega.

Mladoturški pokret je spremljala Evropa s simpatijami, pričakuje tako ozdravljenja nezdravih razmer v Turčiji. Ali vsi so se varali v Mladoturkih, ker se razmere niso zboljšale niti za las in je končno prišlo do tega, do česar je moralo priti.

Zveza balkanskih držav, zasnovana spomladi 1912., je zahtevala še enkrat odločno od Turčije izvedenje reform ali brez uspeha. Pričelo je kravo »kole«, ki je končalo z zmago zaveznikov in porazom Turčije, da je bila ta prisiljena do premirja in do pogajanj za mir v Londonu.

Kako se ta pogajanja izvrše in kake ostanejo meje nekdanjega slavnega in prostranega turškega cesarstva, to je vprašanje, ki se reši menda v kratkem času.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Oshriček (odgov. J. Fabčič). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejalji se računna za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Skoda ni majhna.

Fotograf A. Jerkič slikal bode od-lej pri slabem, temnem vremenu in tudi zvečer pri električni svetilki Jupiter. — Senzacionalna novost, krasen umetniški efekt!

Slovenaška šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad. 417-1

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenicami. **Cena orig. škatlje K 2.—** Ponarejanje za sodniško zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšuje in okrepčuje staromano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste. **Orig. steklenica K 2.—** Na prodaj po vseh lekarnah in mirodnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tschuden 9. Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolletti.

Na novo urejena in največja trgovina z železino

EDUARDO STICSA

Gorica — Via Bastello št. 19 — Gorica

Nasledniki Krainer & Co.

Priporoča vsem svojim gg. odjemalcem svojo veliko zalogo železa, kovin, kuhinjske in hišne oprave, raznovrstnega orodja za poljedelce in rokodelce, štedilnikov, peči, vliih in železnih cevij, klosetov, pump, (črpalic) stavbenih nositeljev (traverz), kopalnih banj in razno drugo v to stroko spadajoče blago.

CENE BREZ KONKURENCE.



Vsaka razumna varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ
Gorica, Travnik šte. 5.

C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu.

Zimski šport v Bohinju in na Bledu. Železniška postaja **Bistrica - Bohinjsko jezero.** Sportno in zabavno sankališče »Belvedere« na obronkih Črne Prati, 10 minut od postaje, sanke so na razpolago. — Mnogoštevilne sani s konji za zabavne vožnje so na razpolago na kolodvoru. — Za smučalce so znamenovane smučne ture (3-5 ur).

Železniška postaja **»Bled«.** Drsališče na Blejskem jezeru, zabavno sankališče blizu postaje. — Mnogoštevilne sani s konji za zabavne vožnje so na razpolago na kolodvoru.

Zveza vlakov:

Brzovlaki				Osební vlaki				Brzovlaki				Osební vlaki				
7.45	8.00	8.40	9.05	12.50	4.20	10.33	5.55	9.00	11.25	8.00	5.47	10.17	2.00	7.00	10.57	9.37
9.14	7.29	10.04	11.18	2.58	6.13	12.39	7.40	7.35	9.57	6.32	2.42	8.21	10.48	4.44	8.01	7.21
10.48	8.58	11.29	1.07	4.50	8.00	2.29	9.24	8.35	8.45	5.21	2.05	6.47	10.19	3.08	7.13	6.28
11.05	9.20	11.51	1.37	5.28	8.27	3.00	9.48	8.04	8.24	5.00	1.38	6.19	9.31	2.41	6.40	6.08
iz Jesenice				do Jesenice				odhod Ljubljana juž. kol.				prihod Ljubljana juž. kol.				
5.47				6.52				11.30				4.30				
7.22				8.31				1.14				5.20				
8.23				9.50				2.38				6.45				
8.44				10.17				3.07				7.12				

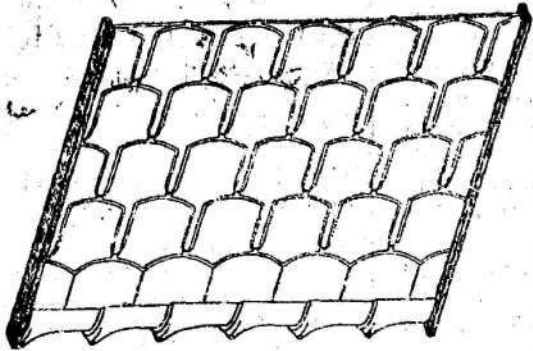
Vozne cene v kronah, III. razred, enostavna vožnja iz postaje:

Trst c. kr. d. ž.			Gorica d. k.			Ljubljana j. k.		
na postajo	Brzovlak	Osební vlak	Sportni posebni vlak	Brzovlak	Osební vlak	Sportni posebni vlak	Osební vlak	Brzovlak
Bistrica Boh. jezero	6'50	4'80	5'80	3'90	2'80	3'—	3'50	3'90
Bled	8'80	6'30	6'80	4'20	3'20	3'80	2'80	3'—
Lesce	—	—	—	—	—	—	2'10	—

Rezervirani vozni oddelki so na razpolago zimsko-sportnemu občinstvu ob nedeljah in praznikih pri vlakih iz Trsta c. kr. d. ž. ob 7.45, 12.50, 4.20, iz Bleda ob 3.00, 6.42, iz Ljubljane j. k. ob 6.53, iz Bistrice-Bohinjskega jezera ob 4.42 in 8.01. — Ti vozni oddelki imajo svoje napisne v Trstu ima cestna železnica zvezo od ulice Klander k sportnim posebnim vlakom, ki vozijo ob nedeljah in praznikih ob ugodnem vremenu v Bohinje. — Za blaže sportnih društev se določijo znižani vozni listki pri dejavnih zvezah za tujski promet. — Istotam se zvedo redna vremenska poročila.

V TRSTU, meseca decembra 1912.

C. kr. ravnateljstvo državne železnice.



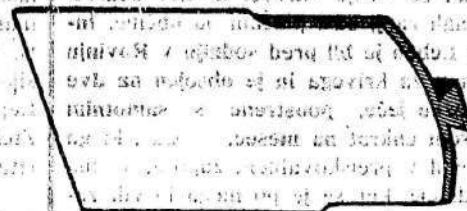
Patentovani sidro-strešniki

(Patent Hnker, Falzlegel.)

Nova, viharju in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, najlažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privezovati, ne pribijati. Kritba skoraj dvojната, vsled tega varuje pred mrazom in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljših tvarine na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.

Glavni zastopnik za Goriško, Vipavski in tolimski okraj ter za Kras:

tvrdka z železino **O. Zajec - Gorica,**
Gospodarska ulica št. 7., telefon št. 107.



IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori št. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Podpisani, s spričevali potrjeni čevljarški mojster in sodni cenilec, naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl

svojo delavnico v Murski ulici št. 9

ter se priporočam slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk, in jamčim za točno in solidno postrežbo udani



Rud. Benedetič,
čevljarški mojster.
485-22

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališča št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stojećih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzela - v lastno režijo hotel in restavracijo pri -

„Zlatem jelenu“ v Gorici.

Podjetje, katero sem otvorila 30. decembra pr. l., to je v ponedeljek pred novim letom, bodem vodila sama. Skrbela bodem, da bude cenj. gostom poleg Pizenškega in Puntigamskega piva na razpolago vedno le pristna naravna vina in dobra kuhinja.

Nadejam se, pridobiti si s točno postrežbo, z zmernimi cenami in snažno oskrbo sob, zaupanje od strani slavnega občinstva. — Za obilen obisk se priporočam

V mesecu decembru 1912.

Pavia Koren.

Cenene in dobrodoče ure vseh vrst s triletnim pisarnim jamstvom kot:

Niklaste žepne ure K 4-20	boljša vrsta . . . K 5-
srebrne ure . . . 8-40	niklasti budilniki . . . 2-90
kuhinjske ure . . . 3-20	ure s kuharico . . . 8-50
ure z nihalom . . . 8-50	

pošilja prva tvornica ur

HANNS KONRAD,

c. kr. dvorni dobavitelj v Brüx-u št. 1218 (Česko).

Glavni katalog s 4000 slikami se pošlje vsakomur na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

Razpošilja po povzetju ali proti naprej poslanem denarju. Nikak riziko! Zamenjava dovoljena ali pa se vrne, opar.

Zaloga istrskih vin

prodaja na debelo

od 56 litrov naprej. Cene konkurenčne.

Zaloga se nahaja v Gorici

v ulici Formica št. 1.

Za obila naročila se toplo priporoča lastnik

479-4 Henrik Apollonio.

Millioni ljudi je odpravilo

Kašelj

hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

prsnimi karamelami z znamko 3 jelke.

6 00 notarsko potrjenih priznanj 64 raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bonboni so jako lahko zaužitni in okusni.

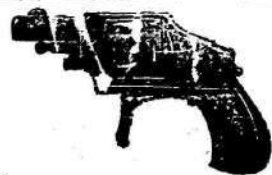
Zavoječki 80, po 20 ali 40 v. in. doze po 6 l. vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofoletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Gliubich, C. B. Pontoni, Ruggiero Küner, A. de Gironcoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Kutschev v Ajelu in Maks Kozower v Ajdovščini.

Sedlarska delavnica

Ivan Kravos - Gorica

na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potreščin za konje, kakor tudi velika izbira ujenjatih torbic, kočegov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje; raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbniki za planince.

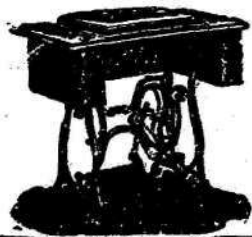
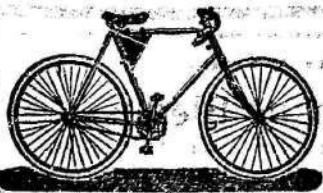


Kupujte samo dvokolesa „Altena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in štikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, samoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tavarčniški ceni pri tvrdki



Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku



Trskino (štokfišjevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravno rme ne barve po K 1-40, bele barve K 2

Trskino železno jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom, in, dečkom, ki so nerovni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvečije, pridiše se vedno v mojem kem. laboratoriju, prepro se napolnijo steklenice. Zato zamoren jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pljača iz kino in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ene steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuja po 4 1/4%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

v GORICI

— Delniška glavica K 8.000.000. —

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.